

MÀSTER ESTUDIS DE DONES, GÈNERE I CIUTADANIA
PLA DOCENT PRESENCIAL

MATÈRIA 4: TEORIA FEMINISTA I HISTÒRIA DE LES RELACIONS DE GÈNERE

ASIGNATURA: HISTÒRIA DE LES RELACIONS LABORALS

CODI: 568998

SEMESTRE: 1

1. Objectius

1.1 Coneixements

- Contextualitzar els esdeveniments socials i les repercussions jurídiques relacionades amb la igualtat de gènere des d'un punt de vista històric.
- Realitzar anàlisi, diagnòstics, donar suport i prendre decisions en matèria d'igualtat de gènere que incorpori una reflexió sobre la normativa laboral aplicable a les empreses públiques i privades.
- Transmetre informació d'idees, problemes i solucions en els aspectes jurídics, identificant i relacionant l'origen històric i la regulació laboral vigent en les qüestions de gènere.

1.2 Habilitats, destreses

- Identificar des de la perspectiva de gènere en l'ordenament històric l'origen i l'evolució dels preceptes actualment aplicables.
- Relacionar les diferents ideologies i corrents del pensament social amb la formació històrica de les institucions jurídiques.
- Interpretar les normes, la doctrina i la jurisprudència laborals amb perspectiva de gènere.
- Contrastar la igualtat entre homes i dones en els llocs de treball i solucionar les qüestions sorgides amb la Llei d'Igualtat.

- Analitzar els aspectes i recopilar les dades suficients per a poder determinar àrees de millora adaptades als problemes detectats en l'àmbit de la igualtat.

1.3 Actituds, valors i normes

- Entendre el caràcter dinàmic i canviant de les relacions de treball de les dones des de la perspectiva històrica a la societat actual.
- Assimilar els valors ètics i les normes morals en la legislació històrica i en la normativa laboral actual amb perspectiva de gènere.
- Reconèixer a cada moment l'actitud política davant les disposicions relatives al treball femení.
- Considerar a la dona com un subjecte independent des del punt de vista històric i veure com la seva contribució al procés d'industrialització és crucial, a pesar de l'absència de drets polítics.
- Analitzar les vies de participació a les quals resten relegades les dones, històricament considerades al marge del procés normatiu.

2 Temari

Blocs:

Bloc 1. PERSPECTIVA HISTÒRICA.

Tema 1. Fisiologia i moral en la primera legislació laboral.

Tema 2. Entre el canvi i la immobilitat: la política de gènere en la Dictadura de Primo de Rivera.

Tema 3. La Segona República espanyola.

Tema 4. La dictadura franquista.

Tema 5. La transició democràtica.

Bloc 2. TEXT CONSTITUCIONAL i PROBLEMÀTICA ACTUAL EN EL MARC DE LES RELACIONS LABORALS.

Tema 1. La Constitució espanyola.

Tema 2. La complexa relació entre gènere i Dret del Treball i de la Seguretat Social (I).

Tema 3. La complexa relació entre gènere i Dret del Treball i de la Seguretat Social (II).

Tema 4. La complexa relació entre gènere i Dret del Treball i de la Seguretat Social (III).

3. Dedicació

- Classes magistrals, debats i seminaris (presencial): 30 hores
- Treball tutelat/ dirigit: 10 hores (s'inclou tutories individuals/col·lectives i treball de l'estudiant sota la supervisió del professorat)
- Treball/Aprenentatge autònom: 85 hores

Hores totals de dedicació a l'assignatura (5 crèdits): 125 hores

4. Metodologia

Docència impartida pel professorat. És obligatòria l'assistència a un 80% de les classes teòriques. Conjuntament amb l'explicació teòrica es plantejaran problemàtiques entorn la matèria presentades per la professora que es debatran en les classes teòriques.

Guies de lectura presentades per les professores i realitzades per l'alumnat.

Tutories individuals i/o col·lectives, si s'escau, per tal d'orientar les guies de lectura i el treball de l'alumne.

Tots els materials necessaris per desenvolupar les diverses activitats la professora indicarà com aconseguir-los o estaran ubicats al campus virtual de l'assignatura.

5. Tutories

Les tutories s'establiran en el programa de l'assignatura.

6. Avaluació

El sistema d'avaluació és continuada. El/l'estudianta haurà de lliurar al llarg de curs un portafoli que contingui el següent:

Del bloc I. Perspectiva històrica:

- Destacar, almenys, 15 conceptes fonamentals, amb la seva definició, que hagi après o li resultin difícils en el desenvolupament del tema.
- Respostes a les preguntes claus de cada tema del Bloc I proposades pel professor/a a partir d'una lectura de la bibliografia descrita.
- Resolució d'un cas pràctic adequat de cadascun dels temes del Bloc I.

Del bloc II. Text constitucional i problemàtica actual en el marc de les relacions laborals.

- Destacar, almenys, 15 conceptes fonamentals, amb la seva definició, que hagi après o li resultin difícils en el desenvolupament del tema.
- Respostes a les preguntes claus de cada tema del Bloc II proposades pel professor/a a partir d'una lectura de la bibliografia descrita.
- Resolució d'un cas pràctic adequat de cadascun dels temes del Bloc II.

En el cas que el/l'estudianta manifesti que no pot complir els requisits d'una avaluació continuada, té dret a una avaluació única.

Ponderació i qualificació.

L'avaluació continuada es realitzarà a partir de la següent proporció en ambdós blocs:

- 1 . ASSISTÈNCIA I PARTICIPACIÓ (20% de la nota final)
- 2 . REALITZACIÓ DEL PORTAFOLI (80% de la nota final)
 - a . 15 conceptes fonamentals: 20%
 - b. Respostes a partir de la lectura de la bibliografia: 40%

c . Resolució d'un cas pràctic: 40%

Avaluació única:

D'acord amb les normes del màster, existeix una data límit –la mateixa per a totes les assignatures- per a la sol·licitud d'avaluació única. L'alumne/a ha de sol·licitar-la en els 20 dies següents a l'inici del quadrimestre. La informació i el formulari el podrà trobar l'alumnat a la web del màster.

L'avaluació única consistirà en el lliurament en la data fixada dels mateixos treballs que s'exigeixen per a l'avaluació continuada més un examen i/o un treball suplementari que es fixarà en cada cas.

Reavaluació

En cas de suspendre l'assignatura, l'alumnat pot optar a reavaluació, segons ho estableix la normativa UB. La Facultat de Geografia i Història de la UB fixa les dates de dita reavaluació.

7. Fonts d'informació bàsica

Antonio Martín Valverde, "La formación del Derecho del Trabajo en España", Estudio preliminar en la obra colectiva: *La legislación social en la Historia de España*, Madrid, Congreso de los Diputados, 1987.

Alfredo Montoya Melgar, *Ideología y lenguaje en las Leyes laborales de España (1873-1978)*, Madrid, Civitas, 1992.

Manuel Carlos Palomeque López, "Orígenes de la regulación del trabajo femenino en España: la Ley de 13 de marzo de 1900" en *Cuadernos de Derecho del Trabajo* 1-2 (1975-1976), pp. 223-271.

Luis Enrique de la Villa Gil, *La formación histórica del Derecho Español del Trabajo*, Granada, Comares, 2003.

Maria Jesús Espuny Tomás, *El derecho del trabajo en la historia* (artículos publicados en la revista electrónica *Iuslabor*: <http://www.upf.edu/iuslabor/>).

—, "Aproximación histórica al principio de igualdad de género (y III): las

Reglamentaciones de Trabajo, observatorios de la desigualdad”, *Iuslabor*, ISSN 1699-2938, Nº. 2, 2007.

—, “Aproximación histórica al principio de igualdad de género: el femenino después de la guerra (II)”, *Iuslabor*, ISSN 1699-2938, Nº. 1, 2007.

—, “Los colaboradores de la Inspección del Trabajo desde la historia”, *Iuslabor*, ISSN 16992938, Nº. 1, 2007.

—, “Los antecedentes históricos al permiso de lactancia”, *Iuslabor*, ISSN 1699-2938, Nº. 2, 2006.

Bibliografía específica

Margarita Bovone Massone, *Evolución histórica de la legislación sobre el trabajo de la mujer en España*, Tesis doctoral, Universidad de Salamanca, 1984.

Enriqueta Camps, “A la recerca del temps perdut: homes, dones y nens al mercat de treball del segle XIX” a Montserrat Llonch (ed.), *Trabajo tèxtil a la Catalunya contemporània*, Leyda, Pagès editors, 2004.

Cristina Borderías, *La teoría del salario obrero y la subestimación del trabajo femenino en Ildefonso Cerdá*, Barcelona, Ajuntament de Barcelona, 2001.

Concha Espina, “Derecho de antigüedad” en *Revista General de Legislación y Jurisprudencia* 147 (1925), pp. 317-318.

Maria Jesús Espuny Tomás, “Legislación històrica y gènere” en Encarna Bodelón y Pilar Giménez (coords.), *Desenvolupant els drets de les dones: àmbits d'intervenció de les polítiques de gènere*, Barcelona, Diputació de Barcelona, 2007.

Maria Jesús Espuny Tomás, “Fisiología y moral en la primera legislación social”, *Àgora@2000*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Institut Català de la Dona, 2001.

Montserrat Llonch, *Treball femení y migracions en el mercat laboral, Vilassar de Dalt, 1910-1945*, memoria de postgrado, UAB, 1998. Mary Nash, “Género y construcción cultural” *La Vanguardia*, martes 28 de agosto de 2001.

Gloria Nielfa Cristobal "Mujeres y Trabajo" en *Cuadernos del Mundo Actual* 35 (1994)

Carmen Sarasúa, Lina Gàlvez, *¿Privilegios o eficiencia? Mujeres y hombres en los mercados de trabajo*. Centro Feminista de Estudios y Documentación, *El trabajo de las mujeres a través de la historia*, Madrid, 1985.